

Regionledningskontoret
Katrín Kopp

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-11-08

RS 2021-0757

Regionstyrelsen

Yttrande över utredningen En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69)

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande över utredningen En sjukförsäkring med prevention, och trygghet (SOU 2021:69)

Sammanfattning

Socialdepartementet har genom remiss inbjudit Region Stockholm att lämna synpunkter på utredningen En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69). Utredningen har haft i uppdrag att se över regelverket för rätten till sjukersättning respektive aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga, att underlätta arbete, studier, uppdrag med mera under tid med sjukersättning och aktivitetsersättning samt att se över regelverket för förebyggande sjukpenning och rehabiliteringsersättning.

Region Stockholm ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag, vilka bedöms ge förutsättningar för att verka främjade, förebyggande och efterhjälpande utifrån signaler på ohälsa och därmed kunna undvika eller förkorta sjukskrivning. Region Stockholm ser positivt på utredningens förslag vad gäller sjukersättning då det blir en tydligare och mer stabil tillämpning över tid. Även utredningens förslag gällande prövning av att såväl sjukersättning som aktivitetsersättning bedöms utifrån den försäkrades arbetsförmåga, i förhållande till samma arbetsmarknadsbegrepp som används för sjukpenning, är positivt. Samverkan mellan alla parter blir central och stort ansvar kommer läggas på Försäkringskassan och det är avgörande att Försäkringskassan har resurser för det nya ansvar som följer med utredningens förslag.

Bakgrund

Socialdepartementet har genom remiss inbjudit Region Stockholm att lämna synpunkter på utredningen En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69). Utredning har haft i uppdrag att

se över regelverket för rätten till sjukersättning respektive aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga, att underlätta arbete, studier, uppdrag med mera under tid med sjukersättning och aktivitetsersättning samt att se över regelverket för förebyggande sjukpenning och rehabiliteringsersättning.

Utredningens utgångspunkt när det gäller rätten till sjukersättning och aktivitetsersättning är att förändringarna ska öka trygghet vid långvarig nedsatt arbetsförmåga, god förutsebarhet för den enskilde och stabilitet i tillämpningen över tid. Den försäkrades förmåner ska bli mer ändamålsenliga och tillvarata den försäkrades arbetsförmåga både gällande att arbeta, studera och ta uppdrag under tiden med sjukersättning och aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga. Prövotiden för studier föreslås förlängas från 6 till 12 månader för personer med aktivitetsersättning.

Utredningen föreslår en förändring av rätten till sjukersättning för de försäkrade som har som mest fem år kvar tills de uppnår den ålder då de inte längre kan få sjukersättning utbetald. I dag är denna ålder 60 år. Arbetsförmågan för dessa personer föreslås endast bedömas mot arbeten i yrken som de har erfarenhet av, samt andra lämpliga arbeten som är tillgängliga, inte mot alla arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden.

Vidare föreslår utredningen att rätten till sjuk- och aktivitetsersättning ska bedömas mot samma arbetsmarknadsbegrepp som gäller för rätten till sjukpenning. Enligt utredningen minskar det risken för att personer blir kvar i sjukpenningssystemet trots att det inte finns fler åtgärder att ta till för att dessa ska kunna få en förbättrad arbetsförmåga.

I utredningens uppdrag har även ingått att se över befintliga förmåner vid rehabilitering och förslaget är att förmånen ”förebyggande sjukpenning” ska ersättas med en ny förmån kallad ”preventionsersättning”. Denna ersättning ska omfatta fler typer av insatser än dagens förmån. Syftet är att fler ska få förebyggande insatser för att förhindra sjukskrivning. I den föreslagna preventionsersättningen finns ersättning för inkomstbortfall och andra merkostnader vid medicinsk eller arbetslivsinriktad rehabilitering för att förebygga eller förkorta sjukdom eller nedsatt arbetsförmåga.

Preventionsersättningen blir ett flexibelt regelverk då fler behandlingsformer ingår och även ersättning för enstaka timmar som kan leda till fler förebyggande insatser och färre och kortare sjukskrivningar. Utredningen föreslår även att Försäkringskassan ska vara skyldig att inom 60 dagar ha klarlagt den försäkrades behov av rehabilitering. Förslaget ger

bättre förutsättningar för alla parter genom att de kan agera tidigt vid signal på ohälsa och därmed undvika och minska sjukskrivning. I förslaget gällande preventionersättning är det också viktigt att förtydliga och klargöra gränsdragningen till arbetsgivarens arbetsmiljöansvar då preventionersättning kommer kunna ges för bredare insatser än nuvarande förebyggande sjukpenning.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholm ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag, vilka bedöms ge förutsättningar för att verka främjande, förebyggande och efterhjälpande utifrån signaler på ohälsa och därmed kunna undvika eller förkorta sjukskrivning.

Region Stockholm ser gillande på utredningens förslag vad gäller sjukersättning då det blir tydligare och en mer stabil tillämpning över tid. Även utredningens förslag gällande prövning av att såväl sjukersättning som aktivitetsersättning bedöms utifrån den försäkrades arbetsförmåga, i förhållande till samma arbetsmarknadsbegrepp som används för sjukpenning, är positivt. En enhetlig bedömningsgrund är en fördel för individen då systemet blir mer förutsägbart, rättvist och stabilt. Det blir också enklare för hälso- och sjukvården att bedöma arbetsförmågan och därmed underlätta ställningstaganden i försäkringsmedicinska frågeställningar.

Region Stockholm ställer sig även positiv till förslaget vad gäller sjukersättning till äldre försäkrade som på grund av sjukdom inte kan fortsätta i sitt ordinarie yrke.

Utredningens förslag gällande arbete, studier och uppdrag under tid med sjukersättning och aktivitetsersättning tillstryks. Ett arbetsmarknadspolitiskt program som ger förbättrade möjligheter till aktiviteter är positivt. Det är särskilt viktigt att unga inte drabbas av utanförskap, därför behöver aktivitetsersättningen medföra att individens funktionsnivå och delaktighet i samhället ökar. Detta behöver bevakas och följas upp av Försäkringskassan.

Region Stockholm tillstryker förslaget vad gäller preventionersättning som, utöver medicinsk behandling och rehabilitering, även ska kunna beviljas vid förebyggande arbetslivsinriktade rehabiliteringsåtgärder. Förändringen kommer sannolikt leda till att fler får förebyggande insatser vilket är positivt och leder till sänkt och förkortad sjukfrånvaro. Samverkan mellan alla parter blir central och stort ansvar kommer läggas på

Försäkringskassan och det är avgörande att Försäkringskassan har resurser för detta nya ansvar samt att det säkerställs att förslagen inte innebär utökad administration för vårdgivare och arbetsgivare. I förslaget gällande preventionersättning är det också viktigt att förtydliga och klargöra gränsdragningen till arbetsgivarens arbetsmiljöansvar då preventionersättning kommer kunna ges för bredare insatser än nuvarande förebyggande sjukpenning.

Region Stockholms uppfattning är att det är väsentligt att stärka Försäkringskassans samordningsansvar och uppdrag att sammanställa statistik för att hälso- och sjukvården ska kunna arbeta med förbättrad kvalitet i rehabiliterings- och sjukskrivningsprocessen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Utredningens förslag förväntas på sikt kunna ha en positiv effekt på sjukfrånvaron vilket ur ett arbetsgivarperspektiv innebär både minskade kostnader för sjuklön och bättre förutsättningar för kompetensförsörjningen och kvalitet i verksamheterna. Förslagen kan dock medföra en ökad administration ur såväl ett vårdgivar- som arbetsgivarperspektiv.

Carina Lundberg Udelepp
Regiondirektör

Ulrika Sundquist
HR-direktör

Beslutsunderlag

1. Sammanfattning av utredningen En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet volym 1 och 2

Beslutsexpediering

1. Socialdepartementet
Godkänd av Carina Lundberg Udelepp, 2021-11-08

Regionstyrelsen

PROTOKOLL
2021-12-14

RS 2021-0043

§ 230**Yttrande över utredningen En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69)**

RS 2021-0757

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har genom remiss inbjudit Region Stockholm att lämna synpunkter på utredningen En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69). Utredningen har haft i uppdrag att se över regelverket för rätten till sjukersättning respektive aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga, att underlätta arbete, studier, uppdrag med mera under tid med sjukersättning och aktivitetsersättning samt att se över regelverket för förebyggande sjukpenning och rehabiliteringsersättning.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Sammanfattning av utredningen En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet volym 1 och 2

Yrkanden

1:e vice ordförande Gustav Hemming (C) yrkar bifall till regionrådsberedningens förslag i skrivelse den 24 november.

Beslut

Regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande över utredningen En sjukförsäkring med prevention, och trygghet (SOU 2021:69)

Expedieras till

Socialdepartementet
Akten

Ordförande

Justerare

Exp. datum

Sign.